

Stopscenario: wees voorbereid

V.l.n.r. Michel Janssen (Trip Advocaten), Roelof van der Wielen (Uno Bedrijfsadvies) en dagvoorzitter Theo Eilander (ING)

Foto: Mirjam Hommes

De meeste agrariërs denken dat het hen niet zal overkomen: een faillissement. En ook agrarische adviseurs staan er lang niet altijd bij stil dat een bedrijf moet stoppen. Toch zou elke boer en elke adviseur met die mogelijkheid rekening moeten houden. Met een risicoscan kun je zien hoe een bedrijf ervoor staat en of de 'branddeuren' werken. Een goede voorbereiding op een faillissement kan de financiële en emotionele schade beperken.

Michel Janssen, advocaat bij Trip Advocaten & Notarissen in Assen, en Roelof van der Wielen, senior adviseur bij Uno bedrijfsadviseurs in Zuidlaren, zijn specialisten op het gebied van stoppen en saneren van bedrijven en komen elk jaar op zo'n tien agrarische bedrijven die daarmee te maken hebben. Janssen en Van der Wielen weten dat een derde van de tuinbouwbedrijven onder 'bijzonder beheer' valt bij banken, wat feitelijk betekent dat ze onder

curatele van de bank staan. De twee specialisten vertelden tijdens een vab-studiebijeenkomst in Wageningen aan zo'n zestig agrarische adviseurs dat veel agrariërs niet goed zijn voorbereid op een faillissement. Ze zijn er gewoonweg niet mee bezig. "Boeren zijn over het algemeen optimistisch. 'Wij gaan niet failliet', denken ze. Bij het regelen van veel zaken houden ze dan ook geen rekening met de mogelijkheid van een faillissement. Dat kan voor veel ellende zorgen als het toch verkeerd gaat. Dingen die wij zien zijn zó triest."

Kennis van buiten

Een van de krachten van de agrarische sector is dat er veel kennis wordt doorgegeven. Maar de beslotenheid waarbinnen dat gebeurt is een zwakte, vinden Janssen en Van der Wielen. "De agrarische sector heeft bijvoorbeeld zijn eigen

anderen de dingen wel voor hen regelen. Ze zouden argwanender moeten zijn en meer vragen moeten stellen aan hun bank, accountant en andere adviseurs. Hoe staat mijn bedrijf ervoor? Wat gebeurt er allemaal als mijn bedrijf in zwaar weer raakt? Wat betekent het als de curator morgen voor mijn deur staat? Kan ik de schade dan nog beperken?"

Branddeuren

Volgens Janssen en Van der Wielen is de financiële én emotionele schade bij een faillissement zeker te beperken als boeren hun zaken ruim van tevoren bedrijfskundig en juridisch goed organiseren. Om te weten hoe hun bedrijf ervoor staat en of de 'branddeuren' goed werken, kunnen ze een risicoscan (laten) uitvoeren. Een van de 'branddeuren' is de juiste juridische rechtsvorm. Volgens Janssen is keuze van de rechts-

SCHADE BIJ FAILLISSEMENT IS TE BEPERKEN

onderwijs, zijn eigen vakbladen en zijn eigen adviseurs. Er wordt weinig kennis van buiten de sector gehaald, terwijl agrariërs veel kunnen leren van andere ondernemers. Die doen bijvoorbeeld nadrukkelijker een beroep op juridische kennis, terwijl de adviezen die boeren krijgen bijna altijd kostprijs georiënteerd zijn. Maar agrarische adviseurs zouden boeren ook moeten wijzen op het risico van bijvoorbeeld een faillissement en hoe zij zich daartegen juridisch kunnen wapenen", aldus Janssen. Van der Wielen: "Niet alles is verloren als een bedrijf in zwaar weer raakt. Je kunt er ook weer uitkomen. Maar dan moet je wel de goede dingen doen, bedrijfskundig en juridisch."

Vertrouwen

Het is allereerst belangrijk dat boeren hun zaken formeel goed voor elkaar hebben. "Wij merken dat agrariërs veel dingen regelen op basis van vertrouwen, zonder dat er iets op papier wordt vastgelegd. Dat kan hele vervelende gevolgen hebben, bijvoorbeeld bij een faillissement", weet Van der Wielen. En het is soms helemaal niet zo moeilijk; met een mailtje kun je een afspraak al schriftelijk bevestigen. Boeren moeten er ook niet op vertrouwen dat

persoon in de agrarische sector te fiscaal georiënteerd; er wordt vaak louter naar fiscale motieven gekeken. Maar als boeren verder kijken en rekening houden met een faillissement, komen ze wellicht tot de conclusie dat een besloten vennootschap (bv) handiger is dan een maatschap. Bij een bv kunnen mensen bijvoorbeeld niet persoonlijk failliet gaan, tenzij er sprake is van wanbeleid. Andere 'branddeuren' die Janssen en Van der Wielen noemen zijn bijvoorbeeld de aansprakelijkheid en het afschermen van familiekapitaal.

Stopscenario

Janssen en Van der Wielen denken dat bij 20 procent van de faillissementen een specialist zoals zij nodig is om zaken in goede banen te leiden. "We komen het liefst als een bedrijf nog net niet failliet is", zegt Janssen. "Dan kunnen we de regie pakken en de ondernemers vertellen wat de scenario's zijn en wat die inhouden. Mensen kunnen dan zelf ook nog een heleboel doen." In sommige gevallen kunnen ondernemers hun bedrijf beter stoppen voordat ze failliet gaan. "Bij een stopscenario kunnen we veel helderheid bieden", aldus Janssen. Van der Wielen: "Op tijd met je bedrijf stoppen is ook een kunst."

Agenda

Toekomstgericht investeren Studiebijeenkomst melkveehouderij

Datum: 8 juni 2010
Tijd: 15.00 tot 20.00 uur
Locatie: Eemlandhoeve, Bunschoten
Kosten: 140 euro excl. btw (vab-leden), 280 euro excl. btw (niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl

Studiereis Israël

Datum: 30 oktober t/m 6 november 2010
Locatie: Israël
Kosten: 2.095 euro (vab-leden), 2.595 euro (niet-vab-leden)
Meer informatie: www.vabnet.nl